

MEMORANDUM SUPLIMENTAR DE ÎNȚELEGERE
(Al doilea addendum la Memorandumul de Înțelegere)

între
UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ROMÂNIA

1. La 6 mai 2009, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Decizia 2009/459/CE pentru a pune la dispoziția României asistență financiară pe termen mediu de până la 5 miliarde de Euro. Pe 16 februarie 2010, Consiliul a modificat această decizie pentru a ține cont de impactul pe care l-a avut asupra obiectivelor programului recesiunea mai puternică decât cea anticipată. Asistența este oferită ca un împrumut pe termen mediu în cadrul Facilității Balanței de Plăți a Statelor Membre (având la bază articolul 143¹ din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ("Tratatul") și Regulamentul nr. 332/2002²). Asistența UE pentru România vine în completarea sprijinului acordat de FMI prin intermediul unui Acord Stand-By (ASB), în valoare de 11,4 miliarde DST (aproximativ 12,95 miliarde Euro), aprobat la 4 mai 2009. Sprijin suplimentar multilateral în valoare de 2 miliarde Euro va fi furnizat de către Banca Mondială (1 miliard de Euro), precum și de BEI și BERD (1 miliard de Euro).

2. Memorandumul de Înțelegere ("Memorandumul"), ce stabilește criteriile de politică economică legate de fiecare tranșă, precum și condițiile de raportare și monitorizare a împrumutului, a fost semnat în data de 23 iunie 2009. Implementarea măsurilor fiscale, a celor din sectorul financiar și a măsurilor de reformă structurală prevăzute în Memorandum ar trebui să permită economiei să reziste la presiunile de lichiditate pe termen scurt, asigurând în același timp și îmbunătățirea competitivității și sprijinirea ajustării coerente a dezechilibrelor pe termen mediu, aducând astfel economia înapoi la o bază solidă și durabilă. Prima tranșă de 1,5 miliarde Euro a fost virată în data de 27 iulie 2009 în urma semnării Acordului de Împrumut din 23 iunie 2009. A doua tranșă în valoare de 1 miliard de Euro a fost virată la data de 11 martie 2010. Alte trei tranșe au fost programate pentru perioada cuprinsă între trimestrul doi al anului 2010 și trimestrul doi al anului 2011.

3. În august 2009, serviciile Comisiei au participat la o misiune de evaluare a FMI, care a dus la tragerea celei de-a doua tranșe în cadrul programului FMI. Deoarece la acel moment nu era planificată nici o tranșă UE, misiunea nu a reprezentat o evaluare formală în cadrul programului de asistență din partea UE. S-a convenit cu autoritățile revizuirea unora dintre obiectivele programului. În mod special, ținta de deficit pentru bugetul de stat 2009 a fost stabilită la 7,8% din PIB în termeni ESA95 (7,3% din PIB în termeni cash) datorită recesiunii mai puternice decât cea prognozată. Au fost identificate măsuri suplimentare pentru limitarea deficitului în 2010 la 6,4% din PIB în termeni ESA95 (5,9% din PIB în termeni cash), inclusiv măsuri menite să mențină sub control cheltuielile cu salariile ca procent din PIB și să limiteze cheltuielile cu pensiile și cele cu bunuri și servicii, precum și creșteri ale accizelor.

4. Serviciile Comisiei au efectuat, în octombrie/noiembrie 2009 și ianuarie 2010 misiuni de evaluare a progreselor realizate în ceea ce privește condițiile specifice atașate celei de-a doua tranșe de 1 miliard de Euro în cadrul programului de asistență financiară a UE. Aceste misiuni au fost misiuni comune cu FMI și Banca Mondială. Conform constatărilor acestor misiuni și după consultarea cu Comitetul Economic și Financiar, criteriile de politică economică de virare a celei de-a doua tranșe din Împrumutul UE au fost îndeplinite. În mod special, Parlamentul a adoptat un buget pe anul 2010 în conformitate cu țintele programului și au fost

¹ Fostul Articol 119 al Tratatului de instituire a Comunității Europene.

² Așa cum este modificată de către Regulamentul nr. 431/2009.

realizate progrese în alte domenii ale reformelor structurale. Totuși, ținând seama de prognoza macroeconomică modificată și de întârzierile ivite în implementarea unora dintre măsurile de reformă prevăzute în Memorandum, s-a impus ajustarea condițiilor asociate virării tranșelor viitoare din cadrul asistenței financiare. Modificările convenite în legătură cu criteriile specifice de politică economică au fost prevăzute în Anexa la acest Memorandum Suplimentar de Înțelegere ("Primul Memorandum Suplimentar"), ce a fost semnat de autoritățile române pe data de 18 februarie 2010 și de Comisarul Olli Rehn pe data de 22 februarie 2010. Totodată, s-a convenit reducerea treptată în continuare a deficitului fiscal până sub nivelul de referință de 3% din PIB prevăzut în Tratat în anul 2012. Pe data de 16 februarie 2010, acest acord a fost avizat prin Recomandările revizuite ale Consiliului Ecofin către România conform Articolului 126(7) din Tratat.

5. Serviciile Comisiei au mai efectuat o misiune de evaluare împreună cu experții FMI și ai Băncii Mondiale în perioada 26 aprilie – 10 mai 2010, pentru a analiza progresele înregistrate în ceea ce privește condițiile specifice atașate tranșei a treia în valoare de 1,15 miliarde de Euro în cadrul programului de asistență financiară. S-a constatat că, în condițiile politicilor curente, ținta de deficit fiscal pentru 2010, de 6,4% din PIB va fi ratată cu o marjă semnificativă, datorită unei deteriorări a condițiilor economice, dificultăților în colectarea veniturilor și derapajelor pe partea de cheltuieli. Cu toate acestea, Guvernul României și-a asumat angajamentul de a lua măsuri compensatorii suplimentare (vezi Anexa 1). Aceste măsuri vor trebui adoptate și implementate înainte de eliberarea de către Comisie a celei de-a treia tranșe din împrumutul UE. Acest lucru va fi verificat pe parcursul următoarei misiuni de evaluare. În alte domenii de reformă, par a se fi înregistrat progrese, ce includ adoptarea de către Parlament a legii responsabilității fiscale și a legii menite să asigure independența autorităților de supraveghere din sectorul financiar non-bancar, adoptarea de către guvern a unei propuneri de reformă a sistemului de pensii, precum și semnarea contractului privind analiza funcțională a administrației publice. Conform acestor constatări și după consultarea cu Comitetul Economic și Financiar, criteriile de politică economică pentru virarea celei de-a treia tranșe din Împrumutul UE par a fi fost îndeplinite în linii mari.

6. Cu toate acestea, se impune ajustarea condițiilor aferente virării următoarelor tranșe din asistența financiară, pentru a reflecta în mod deosebit măsurile de consolidare fiscală agreeate de Guvernul României. Modificările convenite în criteriile de politică economică sunt prezentate în Anexa la acest al doilea Memorandum Suplimentar de Înțelegere ("al Doilea Memorandum Suplimentar"), ce constituie al doilea adendum la Memorandumul de Înțelegere.

7. Articolele prevăzute în Memorandum și în Primul Memorandum Suplimentar (inclusiv anexele acestora) rămân valabile și în vigoare dacă nu sunt amendate în mod explicit prin acest Al Doilea Memorandum Suplimentar.

8. În baza îndeplinirii condițiilor din Memorandum și din Primul Memorandum Suplimentar (inclusiv anexele acestora) și în urma consultării Comitetului Economic și Financiar, Comisia va decide cu privire la eliberarea tranșei a treia, în valoare de 1,15 miliarde de Euro, sub rezerva implementării măsurilor de consolidare fiscală prezentate în Anexa 1 (secțiunea "Acțiuni ce vor fi întreprinse înaintea virării celei de-a treia tranșe a împrumutului UE") și a semnării celui de-al Doilea Memorandum Suplimentar de către părți și a intrării în vigoare a acestuia.

9. Anexa face parte integrantă din acest Al Doilea Memorandum Suplimentar.

10. Toate notificările legate de Al Doilea Memorandum Suplimentar vor fi transmise în mod valabil dacă sunt trimise, în scris, la adresa:

Pentru Comunitatea Europeană
Comisia Comunităților Europene
Direcția Generală pentru Afaceri Economice și Financiare
B-1049 Bruxelles
Nr. Fax.: +32 2 299 35 23

Pentru Primul Ministru
Cabinetul Primului Ministru
Piața Victoriei, nr. 1
Sector 1, 011791, București
Nr. Fax .: +40 21 319 15 88

Pentru Ministerul Finanțelor Publice din România
Ministerul Finanțelor Publice din România
Str. Apolodor nr. 17
Sector 5, 050741 București
Nr. Fax.: +40 21 312 16 30

Pentru Banca Națională a României
Banca Națională a României
Strada Lipscani nr. 25
București 030031
Nr. Fax.: +40 21 312 62 60

11. Pentru România, Memorandumul Suplimentar va intra în vigoare după parcurgerea procedurilor interne prevăzute de legislația română. Memorandumul Suplimentar poate fi modificat cu acordul comun al părților, sub forma unui Addendum. Orice astfel de Addendum va constitui parte integrantă a Memorandumului și va intra în vigoare în conformitate cu aceleași proceduri ca și cele aplicabile Memorandumului.

Adoptat la Bruxelles, în data de și la București, în data de în cinci exemplare originale în limba engleză.

ROMÂNIA
Reprezentată de

Emil Boc
Prim Ministru

Sebastian Vlădescu
Ministrul Finanțelor Publice

Mugur Isărescu
Guvernator al Băncii Naționale a României

UNIUNEA EUROPEANĂ
Reprezentată de Comisia Europeană

Olli Rehn
Membru al Comisiei Europene

CRITERII SPECIFICE DE POLITICĂ ECONOMICĂ
(Modificări și completări la Anexa I a Memorandumului de Înțelegere și la Anexa 1 a Primului MSÎ)

Având în vedere modificările semnificative ale perspectivelor economice pentru 2010 apărute de la evaluarea programului din ianuarie 2010, ținta de deficit ESA95 pentru 2010 de 6,4% din PIB din Primul Memorandum Suplimentar va fi înlocuită cu o țintă de [7,0]% din PIB în termeni ESA95 ([6,5]% din PIB în termeni de numerar). Progresele în materie de consolidare fiscală vor fi monitorizate în raport cu această nouă țintă. În plus, criteriile specifice de politică economică precizate în Anexa 1 a Memorandumului de Înțelegere și în Anexa 1 a Primului Memorandum Suplimentar de Înțelegere vor fi completate cu următoarele acțiuni:

Acțiune ce vor fi întreprinse înainte de virarea celei de-a treia tranșe din împrumutul UE

- Implementarea riguroasă a unor măsuri de reducere a cheltuielilor, ce includ:
 - O reducere cu 25% a salariilor, sporurilor și altor plăți de natură salarială pentru toți salariații din sectorul public începând de la 1 iunie 2010;
 - Raționalizarea în continuare a numărului de salariați din sectorul public în lunile următoare;
 - O reducere cu 15% a tuturor prestațiilor sociale, inclusiv a pensiilor și a alocațiilor de somaj. Programele sociale ce nu sunt direcționate către grupurile dezavantajate ale societății vor contribui proporțional mai mult la această reducere;
 - O înghețare a pensionărilor anticipate începând cu data de 1 iunie 2010 și până la intrarea în vigoare a legii de reformă a sistemului de pensii. Pensiile noi de invaliditate vor fi acordate numai dacă acestea au fost în prealabil aprobate de echipele de evaluare medicală din Ministerul Muncii;
 - Reducerea transferurilor către autoritățile locale în valoare de 0,3% din PIB.
- Implementarea riguroasă a unor măsuri de sporire continuă a veniturilor, ce includ:
 - Extinderea bazei de impunere pentru impozitul pe venit pentru a include și tichetele de masă, veniturile din câștigurile de capital, inclusiv dobânzile la depozitele bancare, și plățile compensatorii, precum și eliminarea scutirilor de la impozitul pe venit acordate programatorilor din domeniul IT;
- În cazul în care aceste acțiuni nu sunt implementate până în iunie 2010 sau nu conduc la consolidarea anticipată vor fi implementate acțiuni suplimentare de majorare a veniturilor, inclusiv măsuri de majorare a cotelor de impunere, pentru a se elimina orice diferență bugetară anticipată.

A 4-a tranșă [T4 2010]

A: Consolidare fiscală

- Progrese în implementarea bugetului 2010 ce vizează o țintă de deficit guvernamental de [7,0%] din PIB în termeni ESA95 (deci [6,5%] din PIB în termeni de numerar);
- Eliminarea celui de-al 13-lea salariu aferent anului 2010 pentru angajații din sectorul public. Acesta va apărea în bugetul anului 2011;
- Respectarea țintei din bugetul anului 2010 pentru cheltuielile cu bunuri și servicii, excluzând rambursarea arieratelor acumulate.

B: Guvernanța fiscală și reforma fiscală structurală

- Acordarea de stimulente adecvate inspectorilor cu atribuții în colectarea impozitelor și taxelor în vederea majorării veniturilor fiscale;
- Acțiuni efective îndreptate împotriva evaziunii fiscale, în mod deosebit pentru a spori veniturile din accize cu 2 miliarde RON comparativ cu nivelurile anului 2009.

C: Reglementarea și supravegherea sectorului financiar

- [Intrarea în vigoare a legii privind independența autorităților de supraveghere din sectorul financiar non-bancar până la finele lunii iunie 2010] ;
- Asigurarea capacității BNR de a face față provocărilor la adresa stabilității financiare, generate printre altele de presiunile asupra calității activelor, inclusiv prin planuri de contingență;
- Întărirea finanțării fondului de garantare a depozitelor prin: (i) majorarea cotei efective contribuție la 0,34% în 2011 și creșterea progresivă a ratei de acoperire prealabilă la 2%; (ii) eliminarea treptată a liniilor de credit stand-by de la instituțiile de credit; (iii) revizuirea aranjamentelor de guvernanță a Fondului de Garantare a Depozitelor pentru a se asigura că nici membrii Consiliului și nici angajații instituțiilor de credit nu sunt reprezentați în Consiliul de Administrare al FGD. Amendamentele necesare vor intra în vigoare de la finele lunii septembrie 2010;
- Menținerea cadrului de reglementare prudențial actual în materie de provizionare;
- Consolidarea stabilității financiare prin reținerea de la promovarea unor inițiative legislative (precum actualul proiect al legii insolvenței personale) ce ar submina disciplina în materie de creditare;
- Efectuarea amendamentelor legislative necesare menite să clarifice regimul de despăgubire a creditorilor băncilor plasate sub administrare specială pentru a asigura implementarea cu eficacitate a legislației recent amendate privind lichidarea instituțiilor de credit cu probleme financiare. Această legislație ar trebui să intre în vigoare până la sfârșitul lui decembrie 2010.

D: Reforme structurale

- Punerea în aplicare a țințelor trimestriale rezultând în reducerea trimestrială cu 2,5% a arieratelor de către fiecare dintre cele zece companii de stat cu cele mai mari pierderi. Punerea în aplicare va începe cu al treilea trimestru al anului 2010;

- Pași concreți în direcția privatizării sau închiderii SC Termoelectrica și a privatizării S.N. de Transport Feroviar CFR Mărfă S.A.;
- Raționalizarea numărului de școli și spitale;
- Adoptarea unui acord multianual de performanță între Ministerul Transporturilor și agențiile de implementare în termen de treizeci de zile de la adoptarea de către Guvern a cadrului bugetar pe termen mediu.

A 5-a tranșă [T2 2011]

A: Consolidare fiscală

- Implementarea de prevederi în buget care să garanteze că fondul de salarii în 2011 nu va depăși 39 de miliarde RON. Acest obiectiv va fi realizat prin reducerea numărului total de angajați în sectorul public la xx;
- Introducerea sistemului de co-plată pentru serviciile medicale. Ponderea scutirilor de la obligația de a efectua aceste plăți nu va depăși xx% .